

به نام خدای مهربان

داوری تجاری بین المللی جایش های پیرو

دکتر بابک وثوقی فرد

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

دفتر و فروشگاه مرکزی:

تهران، خ انقلاب، خ فلسطین جنوبی، خ محتشم، شماره‌ی ۲۰، طبقه‌ی همگف، واحد ۲
تلفن: ۶۶۴۱۰۰۴۱ (خط ۵) • تلفکس: ۶۶۴۶۸۲۶۳ • کدپستی: ۱۳۱۵۸۴۴۵۴۷
اینستاگرام: ghasedakbooks • تلگرام: @ghasedakbooks • فروشگاه آنلاین: www.ghasedakbooks.ir

داوری تجاری بین‌المللی و چالش‌های پیش‌روی

دکتر بابک وثوقی‌فرد

مدیر هنری: حسین نیلچیان

اجرای جلد: فریدون حقیقی

صفحه‌آرایی: کارگاه گرافیک قاصدک

زیر نظر شورای بررسی کتاب‌های متمم

لیتوگرافی: گلپا • کد: ۰۰/۱۰۲۴

چاپ دوم: ۱۴۰۱ • تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۱۷۵-۳

کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر انحصاراً برای

موسسه‌ی نشر و تحقیقات ذکر محفوظ است.

چاپ دوم

قیمت: ۵۹۰۰۰ تومان

سرشناسه: وثوقی‌فرد، بابک، ۱۳۴۹ -

عنوان و نام پدیدآور: داوری تجاری بین‌المللی و چالش‌های پیش‌روی / بابک وثوقی‌فرد.

مشخصات نشر: تهران: موسسه نشر و تحقیقات ذکر، کتاب‌های متمم، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۷۲ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۱۷۵-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبیا

یادداشت: کتابنامه: ص ۲۵۸-۲۵۹.

موضوع: داوری بین‌المللی تجاری International commercial arbitration

موضوع: داوری بین‌المللی (Arbitration (International law

موضوع: داوری تجاری Arbitration agreements, Commercial

موضوع: داوری بین‌المللی تجاری-- ایران International commercial arbitration-- Iran

رده بندی کنگره: K۲۴۰۰

رده بندی دیویی: ۳۴۱/۵۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۰۵۹۴۲

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه	۱۵
بخش اول: کلیات	۲۰
فصل اول: ماهیت داوری تجاری بین المللی	۲۰
گفتار اول: ورود طرف سوم در حل و فصل اختلاف	۲۱
گفتار دوم: داوری به عنوان یک سامانه حل و فصل اختلاف	۲۲
مبحث اول: داوری مبتنی بر توافق طرفین	۲۵
مبحث دوم: داوری یک رویه خصوصی	۲۸
مبحث سوم: داوری منجر به تعیین الزامی و قطعی حقوق و تکالیف طرفین	۳۰
گفتار سوم: تجاری	۳۲
- پروتکل ۱۹۲۳	۳۲
- کنوانسیون نیویورک	۳۳
- کنوانسیون ۱۹۶۱ اروپایی	۳۴
- قانون نمونه آنسیترال	۳۴
گفتار چهارم: بین المللی	۳۶

مبحث اول: عدم یکسانی داوری خارجی و بین المللی ۳۶

مبحث دوم: عدم یکسانی داوری داخلی و بین المللی ۳۷

مبحث سوم: تعریف داوری بین المللی ۳۸

گفتار پنجم: دلیل انتخاب داوری تجاری بین المللی توسط طرفین .
۴۱

مبحث اول: درداوری به طور کلی ۴۱

بند اول: اختلافات تخصصی ۴۲

بند دوم: غیرقابل تجدیدنظر بودن (قطعی بودن) ۴۳

بند سوم: سریع تر و ارزان تر ۴۳

مبحث دوم: در داوری تجاری بین المللی ۴۴

گفتار ششم: روش های جایگزین حل و فصل اختلاف ۴۶

خلاصه ۴۹

فصل دوم: تاریخچه داوری تجاری بین المللی ۵۰

گفتار اول: رشد داوری تجاری بین المللی از ۱۹۲۰م تا ۱۹۵۰م ۵۳

گفتار دوم: رشد داوری تجاری بین المللی از ۱۹۵۰م تا کنون ۵۶

گفتار سوم: توسعه داوری سرمایه گذاری ۶۴

خلاصه ۷۳

فصل سوم: رژیم حقوقی حاکم بر داوری تجاری بین المللی ۷۴

گفتار اول: کنوانسیون ۱۹۵۸ نیویورک ۷۵

گفتار دوم: حقوق داخلی ۸۰

گفتار سوم: قواعد داوری ۸۲

مبحث اول: قواعد داوری سازمانی ۸۳

مبحث دوم: قواعد داوری موردی (اتفاقی) ۸۷

گفتار چهارم: عملکرد داوری ۹۰

فصل چهارم: روش های حل و فصل اختلاف در عصر داوری تجاری

بین‌المللی	۹۲
گفتار اول: اختلاف‌های سرمایه‌گذاری	۹۲
گفتار دوم: دیوان داوری ایران - آمریکا	۹۵
مبحث اول: ترکیب و صلاحیت دیوان	۹۶
مبحث دوم: آئین دادرسی دیوان	۹۸
گفتار سوم: داوری سازمان جهانی مالکیت فکری	۹۹
گفتار چهارم: قلمرو اینترنتی آیین‌های حل و فصل اختلاف	۱۰۶
۱. شروع داوری و زمان بندی	۱۱۰
۲. تشکیل هیئت داوری	۱۱۱
۳. استماع داوری	۱۱۳
خلاصه	۱۱۳
گفتار پنجم: داوری تجاری بین‌المللی در نظام حقوقی ایران	۱۱۵
مبحث اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران	۱۱۵
بند اول: قلمرو اعمال قانون	۱۱۷
الف. داوری در اختلافات بین‌المللی	۱۱۷
ب. محدوده جغرافیایی اعمال قانون: مقر دیوان داوری	۱۱۹
الف. داوری سازمانی	۱۲۱
ب. صلاحیت برای تشخیص قلمرو صلاحیت داوران	۱۲۴
ج. صدور دستور موقت توسط دیوان داوری	۱۳۰
د. تضمین اصول دادرسی صحیح	۱۳۴
ه. استقلال شرط داوری	۱۳۷
و. تعیین حقوق حاکم	۱۴۰
۱. حقوق حاکم بر قرارداد داوری	۱۴۱
۲. حقوق حاکم بر آیین دادرسی	۱۴۲
۳. حقوق حاکم بر ماهیت	۱۴۵

ز. داوری به طور کدخدامنشی	۱۴۷
ح. اصلاح، تفسیر و تکمیل رأی	۱۵۰
ط. اعتراض به رأی داور (قابلیت ابطال و بطلان رأی)	۱۵۱
۱. درخواست ابطال رأی (قابلیت ابطال)	۱۵۲
۲. بطلان رأی	۱۵۷
ی. شناسایی و اجرای رأی	۱۶۲
مبحث دوم: قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به	
کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری خارجی	۱۶۷
بند اول: قلمرو اجرایی کنوانسیون نیویورک	۱۶۷
بند دوم: اهمیت اجراء آرای داوری های خارجی	۱۷۱
بند سوم: سیستم های شناسایی و اجرای احکام خارجی (عام)	۱۷۲
الف. سیستم کنترل محدود	۱۷۳
ب. سیستم کنترل نامحدود	۱۷۳
ج. سیستم رد مطلق	۱۷۳
د. سیستم تجدید نظر مطلق	۱۷۴
بند چهارم: سیستم های شناسایی و اجرای آرای داوری های خارجی	
(خاص)	۱۷۴
ب. سیستم شناسایی وسیع بدون اتکا به قراردادهای بین المللی	

۱۷۵

ج. سیستم شناسایی محدود	۱۷۵
بخش دوم: چالش های داوری بین المللی در اقتصاد جهانی	۱۷۷
فصل اول: تعامل جهانی شدن و داوری بین المللی	۱۷۷
گفتار اول: جهانی شدن و رشد داوری بین المللی	۱۷۸
گفتار دوم: جهانی شدن و ملی زدایی از داوری بین المللی	۱۸۰
گفتار سوم: جهانی شدن و روند پیشرفت تدریجی همگرایی و	

آزادسازی قواعد داوری	۱۸۳
مبحث اول: توسعه روند همگرایی	۱۸۳
مبحث دوم: خودمختاری و انعطاف بیشتر جریان داوری	۱۸۵
مبحث سوم: کاهش ارتباط مقر داوری با داوری	۱۸۷
مبحث چهارم: رعایت گرایش‌های تاریخی و فرهنگی	۱۸۸
مبحث پنجم: نقش مؤسسات داوری و دانشگاه‌ها	۱۹۰
مبحث ششم: هماهنگی در رویه ماهوی (حل و فصل) اختلاف	۱۹۲
گفتار چهارم: جهانی شدن و توسعه فرهنگ جهانی داوری	۱۹۷
فصل دوم: جهانی شدن و چالش‌های پیش روی داوری تجاری	
بین‌المللی	۱۹۸
گفتار اول: چالش‌های پیش روی داوری تجاری بین‌المللی	۱۹۹
گفتار دوم: بازنگری در جریان‌های داوری	۲۰۳
ضمائم	۲۰۸
ضمیمه اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران	۲۰۸
قانون داوری تجاری بین‌المللی	۲۰۸
فصل اول. مقررات عمومی	۲۰۸
ماده ۱. تعاریف و قواعد تفسیر	۲۰۸
ماده ۲. قلمرو اجرا	۲۰۹
ماده ۳. ابلاغ اوراق و اخطاریه‌ها	۲۰۹
ماده ۴. شروع جریان داوری	۲۱۰
ماده ۵. انصراف از حق ایراد	۲۱۱
ماده ۶. مرجع نظارتی	۲۱۱
فصل دوم. موافقتنامه داوری	۲۱۲
ماده ۷. شکل موافقتنامه داوری	۲۱۲
ماده ۸. موافقتنامه داوری و دعوای مطروحه نزد دادگاه	۲۱۲

ماده ۹. موافقتنامه داوری و قرار تامین یا دستور موقت	۲۱۲
فصل سوم. ترکیب هیئت داوری	۲۱۳
ماده ۱۰. تعداد داوران	۲۱۳
ماده ۱۱. تعیین داوران	۲۱۳
ماده ۱۲. موارد جرح داور	۲۱۶
ماده ۱۳. تشریفات جرح	۲۱۶
ماده ۱۴. قصور و یا عدم امکان انجام وظیفه	۲۱۷
ماده ۱۵. تعیین داور جانشین	۲۱۷
فصل چهارم. صلاحیت «داور»	۲۱۸
ماده ۱۶. اتخاذ تصمیم در مورد صلاحیت	۲۱۸
ماده ۱۷. اختیار «داور» برای صدور دستور موقت	۲۱۹
فصل پنجم. نحوه رسیدگی داوری	۲۱۹
ماده ۱۸. رفتار مساوی با طرفین	۲۱۹
ماده ۱۹. تعیین قواعد رسیدگی	۲۲۰
ماده ۲۰. محل داوری	۲۲۰
ماده ۲۱. زبان	۲۲۰
ماده ۲۲. درخواست و دفاعیه	۲۲۱
ماده ۲۳. جلسه استماع و رسیدگی	۲۲۱
ماده ۲۴. قصور هرکدام از طرفین	۲۲۲
ماده ۲۵. ارجاع امر به کارشناس	۲۲۳
ماده ۲۶. ورود شخص ثالث	۲۲۳
فصل ششم. ختم رسیدگی و صدور رای	۲۲۴
ماده ۲۷. قانون حاکم	۲۲۴
ماده ۲۸. سازش	۲۲۴
ماده ۲۹. اخذ تصمیم توسط گروه داوران	۲۲۵

ماده ۳۰. شکل و محتوای رای	۲۲۵.....
ماده ۳۱. ختم رسیدگی	۲۲۶.....
۳. توافق طرفین در ختم رسیدگی	۲۲۶.....
ماده ۳۲. اصلاح، تفسیر رای و رای تکمیلی	۲۲۶.....
فصل هفتم. اعتراض به رای	۲۲۷.....
ماده ۳۳. درخواست ابطال رای	۲۲۷.....
ماده ۳۴. بطلان رای	۲۲۸.....
فصل هشتم. اجرای رای	۲۲۹.....
ماده ۳۵. اجرا	۲۲۹.....
فصل نهم. سایر مقررات	۲۳۰.....
ماده ۳۶. سایر مقررات	۲۳۰.....
ضمیمه دوم: قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (۳/۴/۱۳۳۷ هجری شمسی)	۲۳۱.....
ماده ۱	۲۳۲.....
ماده ۲	۲۳۳.....
ماده ۳	۲۳۳.....
ماده ۴	۲۳۴.....
ماده ۵	۲۳۴.....
ماده ۶	۲۳۶.....
ماده ۷	۲۳۶.....
ماده ۸	۲۳۷.....
ماده ۹	۲۳۷.....
ماده ۱۰	۲۳۷.....

۲۳۸	ماده ۱۱
۲۳۹	ماده ۱۲
۲۴۰	ماده ۱۳
۲۴۰	ماده ۱۴
۲۴۰	ماده ۱۵
۲۴۱	ماده ۱۶
۲۴۱	ضمیمه سوم: قانون داوری نمونه آنسیترال ۱۹۸۵
۲۴۱	فصل اول. مقررات عمومی
۲۴۱	ماده ۱. قلمرو اجرا [۱]
۲۴۳	ماده ۲. تعاریف و قواعد تفسیر
۲۴۴	ماده ۳. دریافت (ابلاغ) مراسلات کتبی
۲۴۴	ماده ۴. انصراف از حق ایراد
۲۴۵	ماده ۵. حدود مداخله دادگاه
۲۴۵	ماده ۶
۲۴۵	فصل دوم. موافقت نامه داوری
۲۴۵	ماده ۷. تعریف و شکل موافقت نامه داوری
۲۴۶	ماده ۸. موافقت نامه داوری و دعوای ماهوی نزد دادگاه
۲۴۷	فصل سوم. ترکیب دیوان داوری
۲۴۷	ماده ۱۰. تعداد داوران
۲۴۷	ماده ۱۱. تعیین داوران
۲۵۰	ماده ۱۲. موارد جرح (داور)
۲۵۰	ماده ۱۳. تشریفات جرح
۲۵۱	ماده ۱۴. کوتاهی یا عدم امکان انجام وظیفه
۲۵۲	ماده ۱۵. تعیین داور جانشین
۲۵۲	فصل چهارم. صلاحیت دیوان داوری

ماده ۱۶. صلاحیت دیوان داوری برای اتخاذ تصمیم در مورد صلاحیت خود.....	۲۵۲
ماده ۱۷. اختیار دیوان داوری درباره صدور دستور موقت.....	۲۵۴
فصل پنجم. نحوه رسیدگی.....	۲۵۴
ماده ۱۸. رفتار مساوی با طرفین.....	۲۵۴
ماده ۱۹. تعیین قواعد رسیدگی.....	۲۵۴
ماده ۲۰. محل داوری.....	۲۵۵
ماده ۲۱. شروع جریان داوری.....	۲۵۵
ماده ۲۲. زبان.....	۲۵۵
ماده ۲۳. دادخواست و دفاعیه.....	۲۵۶
ماده ۲۴. جلسه رسیدگی و دادرسی به صورت کتبی.....	۲۵۷
ماده ۲۵. قصور هرکدام از طرفین.....	۲۵۸
ماده ۲۶.....	۲۵۸
ماده ۲۷.....	۲۵۹
فصل ششم. صدور رأی و ختم دادرسی.....	۲۵۹
ماده ۲۸. قواعد قابل اعمال در مورد ماهیت اختلاف.....	۲۵۹
ماده ۲۹. اخذ تصمیم توسط هیئت داوران.....	۲۶۰
ماده ۳۰. سازش.....	۲۶۱
ماده ۳۱. شکل و محتوی رأی.....	۲۶۱
ماده ۳۲. ختم رسیدگی.....	۲۶۲
ماده ۳۳. اصلاح و تفسیر رأی، رأی الحاقی.....	۲۶۳
فصل هفتم. اعتراض به رأی.....	۲۶۴
ماده ۳۴. درخواست ابطال، به منزله تنها (وسیله) اعتراض به رأی.....	۲۶۴
فصل هشتم. شناسایی و اجرای آرای (داوری).....	۲۶۶